

Referat
Miljø- og Naturudvalget 's møde
Tirsdag den 13-04-2021 Kl. 15:30
Teams

Deltagere:

Bruno Hansen , Henrik Nielsen , Pia Dam , Birger Jensen , Jens Munk , Karl Magnus Bidstrup , Jesper Kiel

Afbud:

Susanne Gustenhoff

Bemærkninger:

kl. 13.00 - 14.00 Temamøde om planlægning for sol- og vindenergianlæg. kl. 14.00 - 15.00 Temamøde vedr. drøftelse af henvendelse fra Svendborg VE A/S

Indholdsfortegnelse

Sag	Tekst	Sidenr.
1.	Godkendelse af dagsorden	1
2.	Drøftelse af den fremtidige planlægning for sol- og vindenergianlæg.....	1
3.	Drøftelse af mulighederne for etablering af varmepumper og solcelleanlæg i regi af Svendborg VE A/S.....	2
4.	Venstres byrådsgruppe - dannelse af "Borger Klima Råd"	4
5.	Råstofplan 2020	6
6.	Tillæg til Regulativ for husholdningsaffald.....	9
7.	Budget 2022, temaer - Miljø- og Naturudvalget	10
8.	Årsberetning 2020 - Miljø- og Naturudvalget.....	11
9.	Projektforslag fra Ollerup, V. Skerninge og Ulbølle Fjernvarme.....	13
10.	Henvendelse fra Dansk Naturfredningsforening vedrørende Svendborg Kommunes sagsbehandling på natur- og miljøområdet	16
11.	Passage i Hundstrup Å ved Gundestrup Mølle	18
12.	Naturkapital Indeks 2021.....	24
13.	Orientering om kystbeskyttelsessag.....	26
14.	Orientering.....	27
15.	Lukket - Orientering.....	28

1. Godkendelse af dagsorden

17/29659

Beslutning i Miljø- og Naturudvalget den 13-04-2021:

Dagsorden godkendt.

Birger Jensen (Liste V) kan ikke godkende dagsordenens punkt 11.

Susanne Gustenhoff (Ø) var fraværende. Som suppleant deltog Jesper Kiel (Ø).

2. Drøftelse af den fremtidige planlægning for sol- og vindenergianlæg

21/906

Beslutningstema:

I følge Klima- og Energipolitikken skal Svendborg Kommune på virksomhedsniveau være 100 % omstillet til vedvarende energi i 2030 og på geografisk niveau være 100 % omstillet til vedvarende energi i 2040. På baggrund af en Byrådsbeslutning den 27. oktober 2020 drøftede Miljø- og Naturudvalget den 1. december 2020 en proces, som kan føre til en politisk beslutning om omfanget og fordelingen af energi fra henholdsvis vind- og solenergianlæg. På et temamøde forud for udvalgsrådet har Energinet og SEF (Sydfyns Elforsyning) redegjort for kapaciteten i elnettet på Sydfyn.

Indstilling:

Direktionen indstiller til Miljø- og Naturudvalget,

- At der indledes en drøftelse af den fremtidige planlægning for sol- og vindenergianlæg, som imødekommer Klima- og Energipolitikken.

Sagsfremstilling:

I januar 2021 henvendte Svendborg Kommune sig til Klima-, Energi- og Forsyningsministeren med en forespørgsel om, hvor stort et bidrag til den nationale elproduktion, som landbaserede vindmøller og solceller forventes at skulle levere i henholdsvis 2030 og 2040. Svaret fra ministeren er vedlagt som bilag 3 (Bilag 3: Svar fra Klima-, Energi- og Forsyningsministeren).

Der er den 13. april 2021 afholdt et temamøde med deltagelse af Energinet og SEF (Sydfyns Elforsyning). Invitation er vedlagt som bilag 1 (Bilag 1: Invitation til temamøde om vind- og solenergianlæg). Energinet og SEF redegjorde for den nuværende kapacitet i deres del af elnettet på Sydfyn samt redegjorde for eventuelle kapacitetsproblemer nu og i fremtiden.

Som opfølgning på temamødet lægges op til en drøftelse af følgende punkter:

- Hvis der er ledig kapacitet i elnettet, hvordan skal den relative fordeling så være mellem henholdsvis nye solcelleanlæg og vindmølle-anlæg?

- Hvilke principper skal være styrende for planlægningen af nye energianlæg?
- Hvordan skal den relative fordeling være mellem små og store energianlæg?

Den videre proces for et beslutningsgrundlag for fordeling af vind- og solenergianlæg 2021-40 er vedlagt som bilag 2 (Bilag 2: Procesplan for vind og sol).

Økonomiske og erhvervsmæssige konsekvenser:

Ingen på nuværende tidspunkt.

CO2-Konsekvensvurdering:

Nye og store anlæg til produktion af vedvarende energi vil reducere CO₂ - udledningen væsentligt.

Lovgrundlag:

Klima- og Enerkipolitik 2020-25, Svendborg Kommune

Sagen afgøres i:

Miljø- og Naturudvalget.

Bilag:

1. Åben - Bilag 1: Invitation til temamøde om vind- og solenergianlæg.pdf
2. Åben - Bilag 2: Procesplan for vind og sol
3. Åben - Bilag 3: Svar fra Klima- Energi- og Forsyningsministeren

Beslutning i Miljø- og Naturudvalget den 13-04-2021:

Sagen blev drøftet. Administrationen anmodes om at udarbejde to på hinanden følgende sagsfremlæggelser i udvalget, henholdsvis i maj og juni måned.

Susanne Gustenhoff (Ø) var fraværende. Som suppleant deltog Jesper Kiel (Ø).

3. Drøftelse af mulighederne for etablering af varmepumper og solcelleanlæg i regi af Svendborg VE A/S

18/23544

Beslutningstema:

I følge Klima- og Enerkipolitikken skal Svendborg Kommune på virksomhedsniveau være 100 % omstillet til vedvarende energi i 2030 og på geografisk niveau 100 % omstillet til vedvarende energi i 2040. Svendborg VE A/S henvendte sig i november 2020 til Svendborg Kommune med et ønske om at få præciseret Svendborg Kommunes forventninger til, hvilke roller og opgaver selskabet skal varetage i relation til realisering af kommunens

klimamål. På et temamøde forud for udvalgsrådet er de juridiske rammer for drift af VE-anlæg i regi af Svendborg VE A/S blevet skitseret og drøftet.

Indstilling:

Direktionen indstiller til Miljø- og Naturudvalget,

- At der indledes en drøftelse af mulighederne for at drifte vedvarende energianlæg (VE-anlæg) i regi af Svendborg VE A/S, som delvist kan imødekomme målsætningerne i Klima- og Energpolitikken.

Sagsfremstilling:

Miljø- og Naturudvalget har afholdt et temamøde med deltagelse af BDO og Vand og Affald. BDO redegjorde for de juridiske og økonomiske rammer for drift af varmepumper og solceller i regi af et selskab som Svendborg VE A/S. Program for temamødet er vedhæftet som bilag 1 (Bilag 1: Invitation til temamøde om Svendborg VE).

Formålet med temadagen er at forberede Miljø- og Naturudvalget til at kunne svare på Svendborg VE A/S' henvendelse senere på året, herunder om et muligt solcelle-markanlæg samt vilkår og muligheder for at overdrage varmepumper til Svendborg VE A/S.

Som opfølgning på temamødet lægges op til en drøftelse af om temaredegørelsen har givet tilstrækkelig klarhed omkring de økonomiske og juridiske rammer og vilkår?

Den videre procesplan for besvarelse af henvendelsen fra Svendborg VE A/S er vedlagt som bilag 2 (Bilag 2: Procesplan for svar til Svendborg VE).

Økonomiske og erhvervs-mæssige konsekvenser:

Ingen på nuværende tidspunkt.

CO₂-Konsekvensvurdering:

Varmepumper og solcelleanlæg bidrager til at reducere CO₂ -udledningen væsentligt på virksomhedsniveau og på geografisk niveau.

Lovgrundlag:

Klima- og Energpolitik 2020-25, Svendborg Kommune.

Sagen afgøres i:

Miljø- og Naturudvalget.

Bilag:

1. Åben - Bilag 1: Invitation til temamøde om Svendborg VE
2. Åben - Bilag 2: Procesplan for svar til Svendborg VE

Beslutning i Miljø- og Naturudvalget den 13-04-2021:

Sagen blev drøftet. Administrationen anmodes om at udarbejde to på hinanden følgende sagsfremlæggelser i udvalget, henholdsvis i maj/juni og august måned.

Susanne Gustenhoff (Ø) var fraværende. Som suppleant deltog Jesper Kiel (Ø).

4. Venstres byrådsgruppe - dannelse af "Borger Klima Råd"

21/5080

Beslutningstema:

Venstres byrådsgruppe.

Sagsfremstilling:

Venstres byrådsgruppe ønsker følgende behandlet på Teknik- og Erhvervsudvalgets møde den 11. marts 2021:

" Venstre foreslår, at der dannes et "Borger Klima Råd" (BKR)

Venstre foreslår, at der i Svendborg Kommune dannes et "Borger Klima Råd" (BKR), som skal være samarbejds-, sparrings- og høringsorgan samt bindeled mellem det politiske og administrative niveau og borgerne i Svendborg kommune. Rådet skal søge indflydelse og deltage aktivt i planlægningen af større energianlæg til produktion af varig energi, hvad enten det drejer sig om sol, vind, biogas eller noget helt fjerde.

Indstilling:

Administrationen anmodes om at udarbejde et oplæg til ramme, indhold og konstellation for et nyetableret Borger Klima Råd (BKR).

Oplægget fremlægges til politisk drøftelse på et fællesmøde mellem Miljø- og Naturudvalget og Teknik- og Erhvervsudvalget i maj måned 2021.

Baggrund:

De fleste af de seneste års største debatter har alle drejet sig om borgernes utilfredshed, hvad enten det har handlet om solceller, biogasanlæg, skovrejsning eller vindmøller. I alle debatter har den gennemgående kritik været, at al planlægning sker hen over hovedet på borgerne, og derefter, når det går op for borgerne, at det er sket, så har borgerne kritiseret kommunen for ikke at lytte til hverken hørings svar eller faktuelle spørgsmål og kritikpunkter.

Vi forestiller os, at et BKR skal være med til at fremme interessen for klimatiltag i Svendborg Kommune, bidrage med viden og faglige kompetencer og således kvalificere beslutningsgrundlaget og samtidig stræbe efter at sikre en fælles forståelse for nødvendige grønne energiløsninger.

Et BKR skal drøfte og bidrage med input til Svendborg Kommunens planlægning for produktion af varig energi. Herunder først og fremmest forskellige typer industrianlæg, hvor mange, hvor store, hvor henne og hvornår. Det skal være hovedindholdet i kommissoriet. Derudover kan rådet pege på alle andre relevante klimatiltag og idéer i øvrigt. Formålet er at finde ud af, hvad der kan rummes, og hvad der er borgermæssig opbakning til. Rådets arbejde skal være med til at sikre, at den politiske og administrative proces, som er nødvendig for gennemførelsen af et VE-projekt kan fokusere på gennemførelse og ske med størst mulig forståelse og inddragelse af de berørte borgere.

Vi forestiller os, at et nyt BKR kan/skal bestå af et repræsentativt udsnit af lokalområdernes beboerrepræsentanter, som enten vælges eller udpeges efter en nærmere aftalt fremgangsmåde. Derudover bør Rådet bestå af

repræsentanter fra relevante interesseorganisationer, foreninger, erhvervslivet og professionelle rådgivere, som kan bidrage med faktuelle og dokumenterede oplysninger og viden. Dog bør majoriteten af rådets repræsentanter udgøre den menige borgers stemme. Om nødvendigt skal der være mulighed for ad hoc at inddrage relevante borgergrupper fra berørte lokalområder i drøftelse af specifikke lokale energiprojekter. Der bør ikke være politisk repræsentation i Rådet. Rådet konstituerer sig med sit eget formandskab blandt de valgte medlemmer.

Rådets forslag overgives til det politiske niveau, hver gang der er fundet egnede områder og projekter, som der er lokal opbakning til, og BKR's formandskab får efter aftale mulighed for at forelægge rådets tanker for Miljø- og Naturudvalget og Teknik- og Erhvervsudvalget til videre udvalgsbehandling. De endelige politiske beslutninger drøftes med BKR inden endelig vedtagelse. ”

Beslutning i Teknik- og Erhvervsudvalget den 11-03-2021:

Teknik- og Erhvervsudvalget beslutter at oversende forslaget fra Liste V sammen med følgende forslag fra Liste A og Liste Ø til behandling i Miljø- og Naturudvalget med henblik på behandling i Teknik- og Erhvervsudvalget og Miljø- og Naturudvalget og efterfølgende vedtagelse i Byrådet:

Enhedslisten og Socialdemokratiet foreslår følgende til punkt 17 på TEU 11/3:

Hvordan får kommunen implementeret de 17 verdensmål og kommunens klima – og energipolitik?

Der er flere kommuner der har lavet forsøg med klimaråd og nye måder at inddrage borgerne på – hvordan er deres erfaringer?

Kan der laves et forsøg med at danne en borgersamling/klimaråd, som skal komme med indstillinger i omkring bæredygtighed og klima. Indstillingerne skal indgå inden der iværksættes tiltag omkring klima og bæredygtighed.

Der tages udgangspunkt i erfaringerne fra andre kommuner fx. Albertslund og borgersamlingen/klimarådet nedsættes ud fra en repræsentativ selektionsproces der tager hensyn til bl.a. køn, alder, bopæl, indkomst, religion, livsform og interesser.

Borgersamlingen/klimarådet skal komme med løsninger til hvordan Svendborg Kommune kan opfylde sine klimakrav i 2040 i den vedtagne Klima- og energipolitik og arbejde med Bæredygtighedsstrategien.

Forslag til vedtagelse:

Følgende oversendes til behandling i Miljø- og Naturudvalget med henblik på behandling i TEU og MNU og efterfølgende vedtagelse i byrådet:

Administrationen udarbejder til forslag til nedsættelse en borgersamling eller klimaråd for bæredygtighed og klima til et kommende udvalgsmøde. Forslaget skal tage udgangspunkt i/indeholde:

- *Borgersamlingen/klimarådet sammensættes via en repræsentativ udvælgelsesproces.*
- *Der tages udgangspunkt i armslængdeprincippet, således at eksterne partnere står for udvælgelse og proces.*
- *Borgersamlingen/klimarådet skal arbejde med hvordan kommunen lever op til den vedtagne Klima- og energipolitik og Bæredygtighedsstrategien.*

- *Borgersamlingen/klimarådet kan både komme med anbefalinger til konkrete spørgsmål eller overordnede emner.*
- *Hvordan borgersamlingens/klimarådet anbefalinger videre behandles i den politiske proces, og hvorledes man sikrer at det indgår tidligt, og central i den politiske proces.*
- *Borgersamlingen/klimarådet kører som forsøg, som evalueres, hvorefter der tages stilling til om metoden skal anvendes fremover.*

Referencer:

Hvad er borgersamling:

<https://borgersamling.dk/>

Albertslund Kommune:

<https://www.borgersamlingalbertslund.dk/om-borgersamlingen>

Liste C og løsgænger Jens Munk kan ikke støtte beslutningen, idet de bemærker, at opgaven kan varetages af Det Grønne Råd.

Beslutning i Miljø- og Naturudvalget den 13-04-2021:

Udvalget anmoder administrationen om at udarbejde nogle forslag til borgerinddragelse i relation til klima- og energipolitikken, herunder undersøger erfaringer fra andre kommuner samt undersøger om allerede nedsatte råd og organisationer som f.eks. Det Grønne Råd og Go-To-Green sammen med et antal borgere kan inddrages i relation til klima- og energipolitikken.

Løsgænger Jens Munk kan ikke støtte beslutningen, idet han bemærker, at opgaven kan varetages af Det Grønne Råd.

Susanne Gustenhoff (Ø) var fraværende. Som suppleant deltog Jesper Kiel (Ø).

5. Råstofplan 2020

19/6568

Beslutningstema:

Regionernes råstofplaner er sektorplaner, som kommuneplanen er underlagt. Råstofplanerne skal sikre forsyningen med råstoffer indenfor en planperiode på 12 år, men skal revideres hvert 4 år. I Svendborg Kommune er ændringerne fra Råstofplan 2016 til Råstofplan 2020 umiddelbart af et begrænset omfang. Svendborg Kommunes høringssvar til Region Syddanmarks forslag til Råstofplan 2020 forelægges med henblik på godkendelse.

Indstilling:

Direktionen indstiller til Byrådet,

- At Svendborg Kommunes vedlagte hørings svar til Råstofplan 2020 godkendes og fremsendes til Region Syddanmark.

Sagsfremstilling:

Frem til strukturreformen i 2007 administrerede amterne råstofområdet på land. Ved strukturreformen i 2007 blev planlægningen for gravning af råstoffer overført til regionerne, mens kommunerne fik myndighedsrollen med at give tilladelser til råstofindvindingen. I forbindelse med revisionen af strukturreformen i 2013 blev hele råstofområdet samlet ved regionerne.

Råstofplanens hovedopgave er at udlægge interesse- og graveområder. Interesse- og graveområderne skal som udgangspunkt friholdes for aktiviteter, der kan fordyre en eventuel fremtidig indvinding af områdets råstoffer. Mens interesseområderne er en reservation af områder for den fremtidige råstofgravning, så er graveområderne arealer, der er udpeget til at skulle graves først. Der kan i disse områder som udgangspunkt forventes en gravetilladelse.

Kommunerne inddrages løbende. Både i forbindelse med, at der søges om råstofgravning indenfor de udlagte graveområder, men også når der kommer anmodninger om, at graveområderne ønskes udvidet. Kommunerne er myndighed på en lang række områder, som skal afstemmes med mange aspekter i forbindelse med råstofplanlægningen og tilladelserne. Det er især naturbeskyttelse og grundvand, men også vejområdet. Kommunen har også interesse i, at der er en forventningsafstemning og koordinering i forhold til planlægning. Det er ligeledes i kommunens interesse, at der sker råstofgravning indenfor kommunegrænsen. Det sparer transport og holder priserne på råstofferne nede.

I Svendborg Kommune graves der sand, grus og sten ved Kirkeby, og fint sand ved Lundeborg. Der graves desuden ler til teglproduktion omkring Stenstrup. Ved Bjerreby graves der en særlig slags ler, bentonit, der kan anvendes til en lang række formål for eksempel indenfor industrien.

I Svendborg Kommune er ændringerne fra Råstofplan 2016 til Råstofplan 2020 umiddelbart af et begrænset omfang.

Der er ikke udpeget nye interesseområder i kommunen. For graveområderne er den eksisterende råstofgrav ved Kirkeby, Sellebjerg Grusgrav udvidet lidt. Der er også udlagt et mindre område mellem den eksisterende grusgrav og den gamle hovedvej.

Kommunen er blevet forelagt disse udvidelsesplaner i maj 2019, og har svaret, at: *'Skovholm Mose er et meget værdifuldt naturområde, og det skal sikres, at en evt. råstofgravning ikke vil kunne medføre en ændring af vandstanden i mosen. Herudover forventer vi, at der også vurderes grundigt på øvrige påvirkninger af beskyttet natur, bilag IV-arter, diger osv.'*

I forhold til udvidelsen af den eksisterende grav mod vest, så er der i gravetilladelsen bl.a. stillet krav om, at den nærliggende bæk skal overvåges og at gravningen under grundvandsspejlet skal opstartes i god afstand fra bækken for at sikre, at vandløbet ikke påvirkes.

Administrationen har udarbejdet vedlagte bilag med kommentarer til

Råstofplanen, som indeholder følgende:

Kommentarer til planen i forhold til bæredygtighed, cirkulær økonomi og CO2.

I forhold til den omkringliggende natur er det pointeret, at der kun kan gives tilladelse til gravning nær Skovholm Mose, hvis det er sikret, at mosens vandstand ikke påvirkes. Derudover er der kommenteret på en udlægning tæt ved Ballen, hvor der er en naturtype tilknyttet et kildevæld, som skal beskyttes.

I forhold til de udlagte interesse- og graveområder har administration på vejområdet anbefalet, at regionen forholder sig til de eksisterende veje, og lader en række af områderne afgrænses af vejarealet.

Regionen skriver, at de vil prioritere en afklaring af ressourcer i eksisterende grave- og interesseområder for sand, grus og sten. Der gøres i denne sammenhæng opmærksom på, at den tidligere råstofgrav ved Kølle Banker sydøst for Vester Skerninge skal overvejes udtaget som graveområde.

I forhold til grundvandsbeskyttelse efter endt råstofgravning, så er der kun nogle få kommentarer.

Økonomiske og erhvervsmæssige konsekvenser:

Ingen

CO2-Konsekvensvurdering:

En lokal råstofindvinding er en fordel i forhold til CO2-udledning fra transport.

Lovgrundlag:

Råstofloven

Sagen afgøres i:

Byrådet

Bilag:

1. Åben - Forslag til råstofplan 2020
2. Åben - Kortbilag forslag til råstofplan 2020 (Svendborg området)
3. Åben - Bemærkninger til Råstofplan 2020

Beslutning i Miljø- og Naturudvalget den 13-04-2021:

Indstillingen anbefales overfor Byrådet med bemærkning om, at det anbefales at udtage Jernskovs Hjørne af råstofplanen, således at det ikke påvirker Skovholm Mose.

Liste C, Liste V og Løsgænger Jens Munk kan ikke tiltræde anbefalingen med den afgivne bemærkning.

Susanne Gustenhoff (Ø) var fraværende. Som suppleant deltog Jesper Kiel (Ø).

6. Tillæg til Regulativ for husholdningsaffald

21/3845

Beslutningstema:

Miljøstyrelsen offentliggjorde ultimo december 2020 en ny affaldsbekendtgørelse. Bekendtgørelsen stiller krav om husstandsindsamling af 9 affaldsfraktioner pr. 1. juli 2021 og yderligere en affaldsfraktion pr. 1. januar 2022. Der indsamles i dag 8 fraktioner med planer om udrulningen af indsamlingsordning for farligt affald i foråret 2021. Der er udarbejdet et tillæg til regulativet for husholdningsaffald, som beskriver ordningen for mad- og drikkekartonaffald (Bilag 1. Tillæg til regulativ for husholdningsaffald). Derudover indeholder tillægget en fjernelse af henteordning for farligt affald i sommerhusområder, samt ændring af genbrugsbilens afhentningsfrekvens i sommerhusområder.

Indstilling:

Direktionen indstiller til Miljø- og Naturudvalget til endelig godkendelse i Byrådet:

- At tillæg til Svendborg Kommunes regulativ for husholdningsaffald godkendes

Sagsfremstilling:

Svendborg Kommune påbegyndte i efteråret 2020 udrulningen af den nye husstandsindsamlingsordning, hvor der i to stk. 2-kammercontainere indsamles henholdsvis restaffald og madaffald, pap/ papir og metal/glas. Derudover indsamles plast i poser i forbindelse med genbrugsbilen en gang månedligt. I løbet af foråret 2021 vil en ordning for husstandsindsamling af farligt affald i røde plastkasser blive udrullet.

Miljøstyrelsen offentliggjorde ultimo december 2020 en ny affaldsbekendtgørelse. Affaldsbekendtgørelsen foreskriver, at der skal etableres en indsamling af ovenstående 8 affaldsfraktioner og yderligere indsamling af mad- og drikkekartoner pr. 1. juli 2021 og indsamling af tekstiler pr. 1. januar 2022. Vand og Affald indsamler i dag en række genanvendelige affaldsfraktioner via Genbrugsbilen, herunder også plast og tekstiler. Genbrugsbilen skal således udvides til også at indsamle mad- og drikkekartoner. Vand og Affald vil fra 1. januar 2022 udlevere specielle poser til indsamling af plast, mad- og drikkekartoner og tekstiler, da affaldsbekendtgørelse ligeledes foreskriver, at affald skal indsamles i beholdere, der er markeret med piktogram for de affaldstyper, der indsamles. Beholdere i denne sammenhæng er plastposer.

Svendborg Kommune kan således leve op til den nye affaldsbekendtgørelses krav til indsamling af genanvendelige affaldsfraktioner hos husstandene.

Affaldsbekendtgørelsen foreskriver desuden, at ordning for farligt affald i sommerhusområder kan tilbydes som bringeordning hele året. De genbrugsbilens afhentningsfrekvensen i sommerhusområderne ændres har Vand og Affald udtrykt ønske om, ordningen for farligt affald i disse områder bliver en bringeordning.

Vand og Affald har ønsket at tilbyde en lavere tømningfrekvens med genbrugsbilen i sommerhusområder, da mængderne forventes at være lavere end ved helårsbeboelse.

Alle affaldsordninger skal jf. Affaldsaktørbekendtgørelsen beskrives i kommunens regulativ for husholdningsaffald. Siden indførslen af det aktuelle regulativ for husholdningsaffald i april 2020, er der opstået et behov for at revidere flere afsnit. Administrationen har besluttet at udfærdige et tillæg til det aktuelle regulativ for at efterleve kravene om implementering af de nye affaldsordninger.

Tillægget inkluderer:

- Afsnit om ordning for mad- og drikkekartonaffald.
- Ændring af ordning for farligt affald i sommerhusområder til bringeordning
- Ændret tømningfrekvens for genbrugsbil i sommerhusområder

Administrationen forventer ultimo 2021 at påbegynde en større revision af regulativet for husholdningsaffald, da Vand og Affald på dette tidspunkt har evalueret den nuværende ordning og allerede nu kan se, at der er et behov for enkelte justeringer, især ordningerne for haveaffald og genbrugsbilen.

Økonomiske og erhvervmæssige konsekvenser:

Udgifter til kommunens indsamlingsordning for husholdningsaffald afholdes over renovationstaksten. Vand og Affald vil revidere taksterne pr. 1. januar 2022.

CO2-Konsekvensvurdering:

Øget affaldssortering vil mindske CO₂-udledningen.

Lovgrundlag:

Miljøbeskyttelsesloven nr. 1218 af 25. november 2019

Affaldsbekendtgørelsen nr. 2159 af 9. december 2020

Affaldsaktørbekendtgørelsen nr. 2097 af 14. december 2020

Sagen afgøres i:

Byrådet

Bilag:

1. Åben - Bilag 1. Tillæg til regulativ for husholdningsaffald.pdf

Beslutning i Miljø- og Naturudvalget den 13-04-2021:

Indstillingen anbefales til Byrådets godkendelse.

Susanne Gustenhoff (Ø) var fraværende. Som suppleant deltog Jesper Kiel (Ø).

7. Budget 2022, temaer - Miljø- og Naturudvalget

20/23152

Beslutningstema:

Drøftelse af temaer til budget 2022.

Indstilling:

Direktionen indstiller,

- at udvalget drøfter temaer til budget 2022.

Sagsfremstilling:

I henhold til budgetproceduren for 2022 drøftes udvalgets egne temaer/indsatser og eventuelle særlige udfordringer samt forslag til finansiering. Administrationen blev på mødet den 9. marts 2021 anmodet om at udarbejde budgetbeskrivelser for de følgende temaer med afsæt i dels virksomhedsplanen for Natur og Miljø området dels arbejdet med en certificeret klimahandleplan:

- Natur.
- Vandløb, herunder vandplanerne.
- Adgang i naturen.
- Svendborg Kommunes klimaplan - Indsatser indenfor klimaplanens scope 3 samt andre dele.

Administrationen arbejder endvidere med følgende driftstema, som er afledt af tidligere truffne politiske beslutninger, eller udpeget i forbindelse med tidligere budgetprocesser.

- Miljøvurdering/miljøscreening i relation til det øgede antal kommunale anlægsprojekter.

Økonomiske og erhvervsmæssige konsekvenser:

Ingen.

CO2-Konsekvensvurdering:

Ingen.

Lovgrundlag:

Styrelsesloven.

Sagen afgøres i:

Miljø- og Naturudvalget.

Beslutning i Miljø- og Naturudvalget den 13-04-2021:

Sagen blev drøftet.

Susanne Gustenhoff (Ø) var fraværende. Som suppleant deltog Jesper Kiel (Ø).

8. Årsberetning 2020 - Miljø- og Naturudvalget

20/11

Beslutningstema:

Udvalgets bidrag til kommunens samlede regnskab og årsberetning 2020 forelægges til godkendelse.

Indstilling:

Direktionen indstiller, at Miljø- og Naturudvalget anbefaler overfor Byrådet, at

- udvalgets bidrag til regnskab og årsberetning 2020 godkendes.

Sagsfremstilling:

Miljø- og Naturudvalgets bidrag til årsberetningen for 2020 foreligger til godkendelse.

Årsberetningen indeholder økonomiske oversigter på politikområdeniveau samt opfølgning på mål under "Hvad nåede vi i 2020" – se bilag 1 (Bilag 1. Årsberetning 2020 – MNU).

Regnskabet for Miljø- og Naturudvalget udgør ca. 15,3 mio. kr., hvilket i forhold til korrigeret budget på ca. 15,7 mio. kr. svarer til et mindreforbrug på ca. 0,4 mio. kr.

Resultatet består primært af:

Områder	Mio. kr.
Naturforvaltningsprojekter	-0,2
Vandløbs- og vådområdeprojekter	-0,1
Miljø	0,1
Klima og Energi	-0,4
Administrationsudgifter – konto 6	0,2
Drift i alt	-0,4

- = mindreudgift/merindtægt og + = merudgifter/mindreindtægt

Jævnfør kommunens overførselsregler overføres ovenstående netto mindreforbrug til efterfølgende regnskabsår.

Økonomiske og erhvervmæssige konsekvenser:

Udvalgets bidrag til regnskab 2020 og overførsler til 2021, jf. overførselsreglerne samt Byrådets beslutning den 30. marts 2021, indgår i kommunens samlede regnskab 2020.

CO2-Konsekvensvurdering:

Ikke relevant.

Lovgrundlag:

Lov om kommunernes styrelse.
Svendborg Kommunes bevillingsregler.

Sagen afgøres i:

Byrådet.

Bilag:

1. Åben - Bilag 1. Årsberetning 2020 - MNU

Beslutning i Miljø- og Naturudvalget den 13-04-2021:

Indstillingen anbefales til Byrådets godkendelse.

Susanne Gustenhoff (Ø) var fraværende. Som suppleant deltog Jesper Kiel (Ø).

9. Projektforslag fra Ollerup, V. Skerninge og Ulbølle Fjernvarme

21/5409

Beslutningstema:

På baggrund af en forudgående proces med udarbejdelse og revision af tidligere projektforslag, skal det færdige projektforslag for fjernvarmeforsyning af Ollerup, V. Skerninge og Ulbølle nu udsendes i høring hos berørte parter samt grundejere, der skal afgive areal til ledningsføring.

Projektforslaget omfatter opførslen af en fjernvarmecentral med en 4 MW luft-til-vand varmepumpe og 7 MW gaskedel som backup samt konvertering af landsbyerne Ollerup, V. Skerninge og Ulbølle inkl. fritliggende bygninger mellem byerne til fjernvarmeforsyning.

Indstilling:

Direktionen indstiller til Miljø og Naturudvalgets godkendelse, at

- Projektforslag for fjernvarmeforsyning af Ollerup, V. Skerninge og Ulbølle sendes i fire ugers høring hos berørte parter, efter varmeforsyningslovens og projektbekendtgørelsens bestemmelser.

Sagsfremstilling:

Svendborg Kommune er varmeplanmyndighed. Hvis et varmeforsyningselskab ønsker at ændre i varmeforsyningen, skal der indsendes et projektforslag, som kommunen skal godkende.

Svendborg Kommune har pligt til at sikre sig, at det lovmæssige grundlag for projektforslaget er til stede, herunder at en høring af projektforslaget gennemføres. Projektforslaget skal sendes i fire ugers høring hos berørte parter (Evida, Svendborg Fjernvarme, Svendborg Kraftvarme og Sydfyns Elforsyning A/S) samt hos 7 grundejere, der skal afgive areal til ledningsføring jf. projektbekendtgørelsen.

Ollerup – V. Skerninge – Ulbølle Fjernvarme A.m.b.a. indsendte den 10. juli 2015 et projektforslag til Svendborg Kommune om at etablere et nyt varmeværk placeret i industriområdet i V. Skerninge (ved Industrivej).

Der blev givet en godkendelse til det reviderede projektforslag d. 26. juni 2018. I projektforslaget blev byområderne Ollerup, V. Skerninge og Ulbølle, inkl. fritliggende bygninger mellem byerne konverteret til fjernvarme. Fjernvarmen skulle baseres på biomasse (halm-fyr) og varmepumper. Der blev også planlagt en naturgasfyret kedel til at dække spidsbelastninger.

Denne godkendelse blev påklaget til Energiklagenævnet af Dansk Gas Distribution (Senere Evida).

Ollerup – V. Skerninge – Ulbølle Fjernvarme A.m.b.a indgik i 2020 en aftale med Evida om, at Evida ville trække klagen i Energiklagenævnet tilbage, hvis fjernvarmeselskabet ville lave et nyt projektforslag baseret på varmepumper.

Derved er Ollerup, V. Skerninge og Ulbølle inkl. de fritliggende bygninger mellem byerne fortsat udlagt til fjernvarmeforsyning i varmeplanen jf. bilag 1.

D. 17. marts 2021 indsendte Ollerup – V. Skerninge – Ulbølle Fjernvarme A.m.b.a. et nyt projektforslag jf. bilag 2. I projektforslaget forsynes byområderne Ollerup, V. Skerninge og Ulbølle inkl. de fritliggende bygninger mellem byerne med fjernvarme via en 4 MW luft-til-vand varmepumpe og en 7 MW gaskedel som backup.

I projektforslaget er det ansøgte sammenlignet med:

- En reference, hvor der sker en kraftig udbygning af individuelle luft-til-vand varmepumper, som følger samme hastighed som udbygningen af fjernvarmen i projektoalternativet.
- Fjernvarme forsynet med biomassekraftvarme.
- Et alternativ, hvor Svendborg Fjernvarme forsyner området gennem en transmissionsledning.

Det er beskrevet i projektforslaget, at der skal konverteres 556 forbrugere svarende til et varmebehov på 13.347 MWh/år for at projektet er selskabsøkonomisk rentabelt. Dette svarer til 49 % tilslutning ud af de 1.135 potentielle forbrugere, der i dag er i forsyningsområdet. Der vil blive stillet vilkår om godkendelse ud fra tilstrækkelig tilslutning til positiv selskabsøkonomi. I projektforslaget forventes en konvertering på 893 forbrugere inklusiv 16 storforbrugere frem mod 2030. Kort med fjernvarmecentral og forventet ledningsføring kan ses i bilag 3.

Projektforslaget viser, at der vil være en positiv samfundsøkonomisk, selskabsøkonomisk og brugerøkonomisk gevinst ved gennemførelse af projektforslaget med udbygningen af fjernvarme. Samfundsøkonomien er bedre ved fjernvarmealternativet i forhold til individuelle varmepumper, fjernvarme med biomassekraftvarme og levering af varme fra Svendborg Fjernvarme.

De samfundsøkonomiske beregninger viser et samfundsøkonomisk overskud ved fjernvarmealternativet frem for individuelle varmepumper på 6,3 mio. kr. ekskl. moms (nutidsværdi over 20 år). Der skal konverteres 839 forbrugere, svarende til et varmebehov på 18.398 MWh/år, for at projektet er samfundsøkonomisk rentabelt. Beregningerne viser et selskabsøkonomisk overskud set over beregningsperioden på 38,0 mio. kr. over 20 år. Den beregnede besparelse for den enkelte forbruger ved fjernvarme i stedet for individuel varmepumpe ligger på ca. 1.150 kr./år for en bolig ud fra de givne forudsætninger.

I projektforslaget er det beskrevet, at fortsat brug af individuelle fossile brændsler vil have en udledning på 73.500 tons CO₂ over en 20-årig periode. Ved en kraftig udbygning af individuelle varmepumper (referencen) vil udledningen udgøre 3.198 tons CO₂ over en 20-årig periode. Ved

gennemførelse af fjernvarmeprojektet vil udledningen udgøre 4.856 tons CO₂ over en 20-årig periode. Den højere udledning ved fjernvarmen sammenlignet med varmepumperne skyldes primært brugen af gaskedlen som backup. Der vil derved ske en kraftig reduktion i CO₂-udledningen og de øvrige miljøparametre gennem fjernvarmeprojektet i forhold til nuværende fossile situation.

Sagsbehandlingen, herunder miljøgodkendelse, koordineres sideløbende med den politiske behandling i Økonomiudvalget i forhold til lån og kommunegaranti.

Efter høringsperioden og under hensyntagen til de eventuelle indkomne bemærkninger kan projektforslaget endeligt behandles af Byrådet med afsæt i en energimæssig, samfundsøkonomisk og miljømæssig vurdering af projektet.

Økonomiske og erhvervmæssige konsekvenser:

Den samlede investering i projektet forventes at beløbe sig til ca. 125 mio. kr. for det fuldt udbyggede anlæg. Der er forudsat et investeringsbehov i etableringsfasen på ca. 100 mio. kr., og herefter løbende i alt ca. 25 mio. kr. til brug for den fulde konvertering af de i alt 893 potentielle forbrugere i området. Selskabet vil anmode Svendborg Kommune om kommunegaranti til investeringsbehovet i etableringsfasen.

Fjernvarmeselskabet har modtaget et lånetilbud med 0,5% rente over 30 år. Der er regnet med en garantiprovision på 3% i etableringsfasen og derefter 1% i driftsfasen.

CO₂-Konsekvensvurdering:

I projektforslaget er det beskrevet, at fortsat brug af individuelle fossile brændsler vil have en udledning på 73.500 tons CO₂ over en 20-årig periode. Ved gennemførelse af fjernvarmeprojektet vil udledningen udgøre 4.856 tons CO₂ over en 20-årig periode. Der vil derved ske en kraftig reduktion i CO₂-udledningen gennem fjernvarmeprojektet i forhold til nuværende fossile situation.

Lovgrundlag:

Bekendtgørelse om godkendelse af projekter for kollektive varmeforsyningsanlæg (Projektbekendtgørelsen). Bek. nr. 1794 af 2. december 2020.

Lov om varmeforsyning (Varmeforsyningsloven). Lov nr. 382 af 13. juni 1990, Jf. lovbek. nr. 1215 af 14. august 2020.

Sagen afgøres i:

Miljø- og Naturudvalget.

Bilag:

1. Åben - Bilag 1 - Nuværende forsyningsområde i varmeplanen
2. Åben - Bilag 2 - Projektforslag for fjernvarmeforsyning af Ollerup, V Skerninge og Ulbølle
3. Åben - Bilag 3 - Kort med ledningsoversigt og fjernvarmecentral

Beslutning i Miljø- og Naturudvalget den 13-04-2021:

Indstillingen godkendt.

Susanne Gustenhoff (Ø) var fraværende. Som suppleant deltog Jesper Kiel (Ø).

10. Henvendelse fra Dansk Naturfredningsforening vedrørende Svendborg Kommunes sagsbehandling på natur- og miljøområdet

21/6493

Beslutningstema:

Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling Svendborg (DN-Svendborg), har fremsendt forslag om en arbejdsplan, hvor foreningens klager over hindret adgang i naturen bliver behandlet hurtigt og før alle andre klager, og hvor foreningen sammen med Svendborg Kommune foretager fælles besigtigelse og indgår i fælles dialog med de berørte lodsejere. Der skal tages beslutning om, hvorvidt forslaget kan imødekommes.

Indstilling:

Direktionen indstiller til Miljø- og Naturudvalget,

- At der tages stilling til forslag fra DN-Svendborg om hurtig og fælles sagsbehandling af foreningens klagesager om adgang i naturen.

Sagsfremstilling:

Henvendelse fra DN-Svendborg

Svendborg Kommune har den 22. marts 2021 modtaget brev fra formanden for DN-Svendborg med forslag om en arbejdsplan for kommunens behandling af adgangssager (offentlighedens adgang i naturen) – se nærmere i Bilag 1 (Bilag 1 Skrivelse fra DN-Svendborg vedrørende fast track sagsbehandling af klagesager).

DN-Svendborg foreslår, at de adgangssager, som DN-Svendborg har anmeldt til kommunen, gøres til genstand for en ekstra hurtig sagsbehandling ved hjælp af et såkaldt '*fast track*' forud for andres fremsendte klager om adgang i naturen, idet foreningen vurderer deres egne klager for rimeligt velbegrundede.

DN-Svendborg foreslår endvidere, at da kommunens behandling af adgangssager efter foreningens opfattelse er i modstrid med lovgivningen, tilbyder DN-Svendborg at deltage i både besigtigelser 'i marken' og i dialogmøder med de berørte lodsejere.

Arbejdsplanen omhandler fællesmøde med kommunen (direktør, afdelingsleder og sagsbehandlere) i løbet af april med planlægning af rute for fælles besigtigelser, hvor DN-Svendborg deltager i kommunens møder med de berørte lodsejere samt en aftale med kommunen om, at der foreligger afgørelser medio maj.

Administrationens supplerende bemærkninger

Kommunalbestyrelsen træffer afgørelser efter naturbeskyttelsesloven om offentlighedens adgang i naturen på private og kommunale arealer (naturbeskyttelseslovens §§ 22-26).

Kommunalbestyrelsen skal efter samme lovs § 73 føre et tilsyn, det vil sige påse overholdelse af loven, og de regler der er udstedt efter loven, påse at påbud og forbud efter loven efterkommes og at vilkår, der er fastsat i tilladelser overholdes samt foranledige at et ulovligt forhold lovliggøres, medmindre forholdet har underordnet betydning.

Det er således kommunen som myndighed, der i hver sag skal foretage en konkret og individuel sagsbehandling. Når kommunen modtager en klage eller anmeldelse over et eventuelt ulovlig forhold fra eksempelvis DN, skal dette undersøges nærmere. I anmeldelsen vil typisk fremgå anmelders vurdering af sagen.

De berørte lodsejere skal derefter partshøres. Kommunen kan eventuelt foretages besigtigelse med lodsejer (åstedsforretning) og det skal vurderes, om andre myndigheder skal inddrages.

Afhængigt af sagens udfald, kan det ende med, at kommunen skal træffe en afgørelse med klagevejledning. Kommunen kan i nogle tilfælde (sager om nedlæggelse af markveje efter lovens § 26a), vælge også at høre de lokale foreninger og organisationer.

Afgørelser om adgang i naturen kan påklages af en lang række lokale og landsdækkende foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen. Det er eksempelvis Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, Botanisk Forening og Ornitologisk forening.

Det er Miljø- og Fødevarerklagenævnet, der behandler klage over en afgørelse om adgang i naturen.

Opsamling

Da det er kommunen, der er myndighed på adgangssager, er det også kommunen, der skal træffe en afgørelse i sagen. Til behandlingen af adgangssager hører, at en række organisationer kan melde klager ind, ligesom de også kan påklage kommunens afgørelsen. Kommunen kan ikke forskelsbehandle og favorisere nogle organisationer frem for andre. Derudover er foreninger og organisationer ikke part i sagen, og kan derfor ikke indgå i eksempelvis åstedsforretning/besigtigelse, møder med lodsejer eller være medbehandlende i selve sagsbehandlingen og afgørelsen. Ifølge kommunens jurister, vil en myndighed aldrig kunne inddrage andre i sagsbehandlingen, der ikke er part i en sag. En håndhævelsessag er eksempelvis kun en sag mellem myndigheden og berørt lodsejer, som er part i sagen. Dette er organisationerne altså ikke, men de kan påklage afgørelserne.

Økonomiske og erhvervsmæssige konsekvenser:

Ingen økonomiske eller erhvervsmæssige konsekvenser.

CO2-Konsekvensvurdering:

Ingen betydning

Lovgrundlag:

Naturbeskyttelsesloven LBK nr 240 af 13/03/2019,
Bekendtgørelse om offentlighedens adgang til at færdes og opholde sig i naturen BEK nr 852 af 27/06/2016,

Mark og vejfredsloven LBK nr 1847 af 14/12/2015,
samt blandt andet:
Kystbeskyttelsesloven LBK nr 705 af 29/05/2020,
Bekendtgørelse om bade- og bådebroer BEK nr 232 af 12/03/2007,
Bekendtgørelse om bygge- og beskyttelseslinjer BEK nr 1066 af 21/08/2018.

Sagen afgøres i:

Miljø- og Naturudvalget.

Bilag:

1. Åben - Bilag 1 Skrivelse fra DN-Svendborg vedrørende fast track sagsbehandling af klagesager

Beslutning i Miljø- og Naturudvalget den 13-04-2021:

Miljø- og Naturudvalget drøftede henvendelsen og bemærker, at der er initiativer i gang med henblik på at informere lodsejere om retningslinjer for adgang i naturen.

Det bemærkes i øvrigt, at der ønskes udarbejdet et budgettema vedrørende øgede ressourcer til behandling af sager vedrørende adgang i naturen.

DN-Svendborg takkes for deres henvendelse, men det bemærkes at organisationen ikke kan favoriseres.

Administrationen anmodes om på det kommende møde at forelægge udvalget et overblik over sagsbehandlingen på området og et skøn over ressourceforbruget til eventuel nedbringelse af sagspuklen.

Susanne Gustenhoff (Ø) var fraværende. Som suppleant deltog Jesper Kiel (Ø).

11. Passage i Hundstrup Å ved Gundestrup Mølle

13/15067

Beslutningstema:

I henhold til Statens Vandplan 2009-2015 skal der sikres fri faunapassage i Hundstrup Å ved Gundestrup Mølle, således at fisk og smådyr kan passere mølleopstemningen til de opstrøms liggende 30 km vandløb.

Med baggrund i en flertalsbeslutning i Miljø-, Klima-, og Trafikudvalget i 2016 traf administrationen afgørelse om, ikke at gennemføre vandløbsrestaurering i Hundstrup Å ved Gundestrup Mølle. Afgørelsen blev truffet med begrundelse i hensynet til de kulturhistoriske interesser. Efterfølgende ophævede Miljø- og Fødevarerklagenævnet afgørelsen og hjemviste den til fornyet behandling i kommunen.

Der foreligger tre projektforslag, der alle kan sikre målopfyldelse og som samtidig tager hensyn til de miljømæssige og kulturhistoriske interesser.

Indstilling:

Direktionen indstiller til Miljø- og Naturudvalgets beslutning,

- At den kommunale vandplanindsats i Hundstrup Å ved Gundestrup Mølle søges realiseret ved projektforslag scenarie 2, hvorved der sikres målopfyldelse under størst mulig hensyntagen til de kulturhistoriske værdier og til lodsejerinteresser.

Alternativt,

- At vandplanindsatsen søges realiseret ved projektforslag scenarie 3, hvorved der sikres målopfyldelse under størst mulig hensyntagen til vandmiljøet, men på bekostning af lodsejerinteresser og i nogen grad på bekostning af kulturhistoriske værdier.

Alternativt,

- At vandplanindsatsen søges realiseret ved projektforslag scenarie 1, hvorved der sikres målopfyldelse under størst mulig hensyntagen til vandmiljøet, men på bekostning af de kulturhistoriske værdier og lodsejerinteresser.

Sagsfremstilling:

Baggrund for sagen

EU's Vandrammedirektiv fastlægger bindende rammer for vandplanlægningen i EU's medlemslande, og direktivets overordnede mål er, at alt vand, overfladevand og grundvand, inden udgangen af 2015 skal have opnået mindst "god tilstand" eller "godt økologisk potentiale".

Til dette formål er der udarbejdet statslige vandområdeplaner, der bl.a. indeholder oplysninger om påvirkningerne af vandområderne, beskrivelse af overvågningen af vandområderne, vurderinger af tilstanden i vandområderne, de miljømål, der gælder for det enkelte område, samt et resumé af de indsatser, der gennemføres med henblik på at opfylde de fastlagte mål.

Gennemførelsen af indsatsen i de statslige vandområdeplaner er en bunden opgave for kommunen jf. lov om vandplanlægning og indsatsbekendtgørelsen.

Hundstrup Å er omfattet af vandplanen for Vandområdedistrikt 1, Jylland og Fyn, Det Sydfynske Øhav, Hovedvandopland 1.15. For at sikre målopfyldelse i Hundstrup Å, skulle der ifølge planen sikres fri faunapassage (kontinuitet) forbi opstemningen ved Gundestrup Mølle i løbet af første planperiode 2009-2015.

Af retningslinjerne i vandplanen for 2009-2015 fremgår det, at der så vidt muligt etableres fuld faunapassage ved total fjernelse af menneskeskabte spærringer i vandløb. Hvor opstemninger bibeholdes af f.eks. kulturhistoriske eller andre samfundsmæssige hensyn, sikres passagen eksempelvis ved etablering af "naturlignende stryg" i selve vandløbet eller omløbsstryg med tilstrækkelig vandgennemstrømning.

Den 11. juni 2014 sendte Miljøministeren et høringsbrev til samtlige kommuner. Heri fastsættes, at vandløbsrestaureringsprojekter ikke kan gennemføres, hvis væsentlige kulturhistoriske interesser tilsidesættes jf. vandløbslovens § 37 stk. 3. Det er vandløbsmyndigheden, der foretager den konkrete vurdering af balancen mellem natur- og miljømæssige hensyn og kulturhistoriske hensyn. Miljøministeren forudsætter, at kommunerne i den forbindelse er i dialog med de relevante myndigheder og interessenter.

Administrationen indhentede derfor en vurdering fra Svendborg Museum, som finder, at Gundestrup Mølle rummer væsentlige kulturhistoriske interesser.

På dette grundlag traf et flertal (V, C, og O) på Miljø-, Klima-, og Trafikudvalgets møde den 6. juni 2016, beslutning om, at indsatsen ved Gundestrup Mølle ikke skulle realiseres med henvisning til de kulturhistoriske værdier. Referat af mødet er vedlagt som bilag 1 (Bilag 1. Referat med bilag fra Miljø-, Klima- og Trafikudvalgets møde den 6. juni 2016) Den 13. juni 2018 traf administrationen, som konsekvens heraf, afgørelse efter vandløbslovens § 37 stk. 3 om, at indsatsen ikke skulle gennemføres.

Efterfølgende hjemviste Miljø- og Fødevareklagenævnet sagen til fornyet behandling bl.a. med begrundelsen:

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at Svendborg Kommune i sin afgørelse ikke i tilstrækkelig grad har redegjort for, at realisering af de i forundersøgelsen beskrevne scenarier – eller andre potentielle tekniske løsninger - tilsidesætter væsentlige kulturhistoriske interesser ved Gundestrup Mølle. Dermed finder nævnet, at kommunen ikke i tilstrækkeligt omfang har redegjort for afvejningen mellem indsatsbekendtgørelsens bindende krav, der skal medvirke til at sikre målopfyldelse i Hundstrup Å og hensynet til eventuelle væsentlige kulturhistoriske interesser som fastsat i vandløbslovens § 37, stk. 3.

Klagenævnets afgørelse er vedlagt som bilag 2 (Bilag 2. Miljø- og Fødevareklagenævnet afgørelse vedr. Gundestrup Mølle).

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder i deres afgørelse, at vandløbslovens § 37, stk. 3 kun kan benyttes, hvis der ikke kan findes en teknisk løsning, der i tilstrækkelig grad tager hensyn til væsentlige kulturhistoriske interesser ved etablering af en faunapassage.

Da den bundne kommunale indsats i Hundstrup Å ikke er gennemført i første planperiode, har Miljøstyrelsen overført indsatsen til den nye planperiode for 2015-2021. Indsatsen skal være gennemført senest i 1. kvartal 2023.

Administrationens vurdering vedr. interesseafvejning

Gennemførelse af vandplanernes indsatser kræver ofte en interesseafvejning – særligt i forbindelse med indsatser ved vandmøller og andre kulturhistoriske anlæg.

Ved interesseafvejningen gælder følgende retningslinjer:

- Målopfyldelse jf. vandplanen *skal* sikres.
- Væsentlige kulturhistoriske interesser *skal* sikres - fx hvis der er tale om fredede anlæg m.v.

- Kulturhistoriske anlæg, der ikke er omfattet af en fredning, bør i videst muligt omfang sikres, hvis det er foreneligt med målopfyldelse.
- Lodsejerinteresser kan imødekommes, hvis det er foreneligt med målopfyldelse.

Det bemærkes i den forbindelse, at Gundestrup Mølle ikke er omfattet af en fredning. Det er dog administrationens vurdering, på baggrund af klagenævnets afgørelse, at en løsning skal søges, hvor der både tages hensyn til vandplanens krav og de kulturhistoriske interesser.

Kulturarvsstyrelsen publikation fra 2010 *Vandkraftens Kulturarv - Prioriteringer i vandplanlægningen* (Bilag 3. Vandkraftens Kulturarv) beskriver hvordan kommunerne kan integrere hensynet til kulturarven i den kommunale vandplanindsats. Publikationen nævner en lang række eksempler på steder, hvor der med succes er etableret omløbsstryg forbi historiske og/eller fredede vandmøller og turbineanlæg under hensyntagen til de kulturhistoriske. Det er bl.a. tilfældet ved Hårby Mølle og Elværk beliggende i Faaborg-Midtfyns Kommune og Harteværket ved Kolding. Sammenfattet lyder anbefalingen fra styrelsen: *Bevar i muligt omfang vandtilførslen til møller, damme og kanaler og herunder bør en fungerende mølle have vand nok til mindst 2 timers daglig drift, undgå ligeledes bygningskader og sætning af fundament. Desuden bør lyden af vandets plasken bevares.* Det er administrationens vurdering at scenarie 2, og til en vis grad scenarie 3, vil være i overensstemmelse med styrelsens råd.

I forbindelse med afklaringen af spørgsmålet af de kulturhistoriske interesser har Slots- og Kulturstyrelsen svaret følgende i forhold til administrationens spørgsmål om vigtigheden af de konkrete kulturhistoriske forhold omkring Gundestrup Mølle: *"Det er styrelsens generelle anbefaling, at der i videst muligt omfang tages hensyn til vandkraftens kulturarv i forbindelse med planlægning af vandløbsprojekter"*. Styrelsens svar er vedlagt som bilag 4 (Bilag 4. Slots- og Kulturstyrelsens svar ang. Gundestrup Mølle). Det er administrationens vurdering, at styrelsens svar er i overensstemmelse med deres anbefalinger i publikationen fra 2010.

Administrationens anbefaling

Administrationen anbefaler, at den kommunale vandplanindsats for Hundstrup Å gennemføres ved et af de tre scenarier, der er udarbejdet af rådgivervirksomheden Rambøll i 2014. (Bilag 5. Forundersøgelse og indledende detailprojektering, faunapassage Gundestrup Mølle, Hundstrup Å).

Scenarierne er udarbejdet så de i forskelligt omfang balancerer interesseafvejningen mellem opfyldelse af miljømål, hensynet til de kulturhistoriske interesser ved Gundestrup Mølle og hensynet til lodsejerinteresser.

Projektforslag scenarie 1: Det oprindelige forløb af Hundstrup Å genskabes ved at erstatte mølledammen med en ådal, hvori vandløbet får det naturlige fald. Projektet medfører, at den eksisterende elproduktion ved turbinedrift på vandmøllen ophører permanent. De eksisterende bygninger påvirkes ikke. Herved sikres målopfyldelse under størst mulig hensyntagen til vandmiljøet, men på bekostning af de kulturhistoriske værdier og lodsejerinteresser.

Projektforslag scenarie 2: Der etableres et nyt forløb af Hundstrup Å udenom mølleopstemningen. Det nye vandløb og mølledammen adskilles af en væg af

stål. Væggen skal opretholde vandstanden i mølledammen, så der fortsat kan opretholdes turbinedrift. Vandføringen i Hundstrup Å deles mellem mølledammen, der leder vand til turbinen, og det nye forløb, således vandføringen i det nye forløb opfylder de statslige krav, og således at elproduktion kan fortsætte dog i et reduceret omfang. Fordelingen af vandføring mellem det nye forløb og mølledam/turbine fastlægges efter Miljø- og Fødevarerministeriets faglige vurdering fra april 2019. (Bilag 6. Miljø- og Fødevarerministeriets faglige vurdering i forhold til vandfordeling ved Gundestrup Mølle). Herved sikres målopfyldelse under størst mulig hensyntagen til de kulturhistoriske værdier og til lodsejerinteresser, men i nogen grad på bekostning af vandmiljøet.

Projektforslag scenarie 3: I en vis udstrækning identisk med projektforslag scenarie 2. Mølledammen opretholdes i næsten hele sin udstrækning ved at der etableres en stålvæg, der skal opretholde vandstanden i mølledammen. Der etableres også et nyt forløb af Hundstrup Å. Til forskel fra scenarie 2 skal hele Hundstrup Å's vandføring ledes gennem det nye vandløb. Mølledam og turbine fødes i stedet af vand fra det diffuse tilløb "Tilløb fra Eskebjerg". Egentlig elproduktion er ikke mulig, men tilførslen af vand til mølledammen vil være tilstrækkelig til demonstrationsbrug. Herved sikres målopfyldelse under størst mulig hensyntagen til vandmiljøet, men på bekostning af lodsejerinteresser og i nogen grad på bekostning af kulturhistoriske værdier.

Det er administrationens vurdering, at Rambølls tre forslag alle i forskellig grad tilgodeser hensynet til de kulturhistoriske interesser. Det er dog administrationens anbefaling, at der skal tages udgangspunkt scenarie 2, fordi det er det kompromis som bedst imødekommer lodsejers ønsker til en fortsat turbinedrift og elproduktion, samtidig med at vandplanens krav om kontinuitet er opfyldt.

Scenarie 2 er således den løsning, som i størst grad tager hensyn til de kulturhistoriske interesser, fordi der fortsat er muligt at opretholde en drift, omend i begrænset omfang. De optimale løsninger for fisk og smådyr findes dog i scenarie 1 og 3, da vandløbet her vil få et naturligt forløb med fuld vandføring, helt upåvirket af vandtilførsel til vandmøllen.

Status på lodsejerforhandlinger

Administrationen har siden 2013 forsøgt at finde en løsning, som kan sikre målopfyldelse og samtidig tilgodese de kulturhistoriske interesser og hensynet til lodsejers interesser i møllens fortsatte drift. Administrationen indstiller derfor til udvalget at beslutte hvilket af de tre scenarier, som skal realiseres i forhold til at sikre målopfyldelse i vandløbet.

Administrationen har været i løbende dialog med lodsejerne og sportsfiskerne med henblik på, i bedst muligt omfang, at kunne inddrage lodsejernes ønsker til udformning af projektet - herunder fortsat elproduktion ved turbinedrift. Endelig har Miljøministeriet og Slots- og Kulturstyrelsen været involveret i forhold til hhv. vandfordeling og de kulturhistoriske interesser.

Administrationen har forgæves søgt at finde en løsning med de berørte lodsejere med udgangspunkt i scenarie 2, som bedst muligt tilgodeser deres interesser i forhold til fordeling af vand til drift af turbinen og dermed de kulturhistoriske interesser og vandplanens krav.

Som en del af dialogen har administrationen spurgt Miljøstyrelsen, om der er muligheder for at fravige vandplanens kriterie for dimensionering af omløbsstryg og dermed øge fordeling af vand fra omløbsstryg til mølledammen og turbinen. Miljøstyrelsen vurderer, blandt andet fordi Hundstrup Å har en meget varierende vandføring, at fordelingen til mølledammen og turbinen kan øges under fastlagte forhold jf. styrelsens mail fra 11. april 2019 (Bilag 6 - Miljø- og Fødevarerministeriets faglige vurdering i forhold til vandfordeling ved Gundestrup Mølle).

Administrationen har efterfølgende bedt rådgivningsvirksomheden Bangsgaard & Paludan om at vurdere konsekvensen af denne vandfordeling i forhold til turbinens driftsmulighed og den biologiske påvirkning. Det er deres vurdering, at det ikke er muligt at finde en løsning, der fuldt ud tilgodeser hensynet til mest muligt vand til turbinen uden samtidig at påvirke passagemulighederne for fisk og smådyr i betydelig negativ grad (Bilag 7. Bangsgaard og Paludan, Teknisk notat Vandfordeling Gundestrup). Skal kravet fra Miljøministeriet til vandføring i omløbsstryget efterleves, vil det ikke længere være muligt at drive turbinen som hidtil. Turbinen vil herefter primært kunne anvendes til formidlingsdrift.

Hvis det ikke er muligt at indgå frivillige aftaler med de berørte lodsejere, er det en forudsætning for at realisere projektet, at Byrådet gennemfører en ekspropriation af retten til at opstemme og indvinde vand til turbinedrift samt brug af arealer til placering af et nyt omløbsstryg. Lodsejerne erstattes for deres tab efter vandløbslovens regler.

Den videre proces

Fiskeristyrelsen har givet kommunen tilsagn om støtte til realiseringen af projektet efter EHFF-ordningen, som udløber i første kvartal 2023. Det betyder, at projektet skal være gennemført inden da. Derfor har administrationen har været nødt til at lægge en stram tidsplan for at nå i mål med projektet. Procesplanen er vedlagt som bilag 8 (Bilag 8. Tids- og procesplan 2021-2023). Næste skridt er detailprojektering af det besluttede scenarie.

Økonomiske og erhvervmæssige konsekvenser:

Udgifter til projektets detailprojektering, anlægsarbejde og kommunens forbrug af egne timer dækkes af tilskud bevilget af Fiskeristyrelsen. Projektet er således som udgangspunkt finansieret af eksterne midler.

DTU Aqua, Danmarks Tekniske Universitet vurderer i artiklen "*Miljøindsatser i ørredvandløb skaber overskud for samfundet*", at restaurering af små vandløb har en samfundsmæssig værdi på 283.000 kroner pr. kilometer årligt. Beløbet er baseret på et kendskab til ørredbestande i danske vandløb og lystfiskernes fangster af havørreder samt erfaringen med lystfiskernes udgifter til fiskegrej, fiskekort, overnatning m.m. DTU Aquas artikel er vedlagt som bilag (Bilag 9. Miljøindsatser i ørredvandløb skaber overskud for samfundet).

Ved at skabe passage i Hundstrup Å forbi Gundestrup Mølle får havørreden adgang til mere end 30 kilometer vandløb med et væsentligt potentiale som gyde- og opvækstområde for ørred.

Ud fra omsætning i lystfiskerturismen vil projektet bidrage med omkring 8 millioner kroner årligt til omsætningen lokalt. Genskabes Hundstrup Å som gyde- og opvækstområde for havørred vil projektet også i væsentlig grad

understøtte Svendborg Kommunes engement i det fælles fynske erhvervsfremmeprojekt, Havørred Fyn.

CO2-Konsekvensvurdering:

Administrationen vurderer, at CO2-udledningen ikke vil være væsentlig i forhold til den samlede udledning på geografisk niveau.

Lovgrundlag:

Miljømålsloven, Vandløbsloven, Bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v. og Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Sagen afgøres i:

Miljø- og Naturudvalget

Bilag:

1. Åben - Referat med bilag fra Miljø-, Klima- og Trafikudvalgets møde den 6. juni 2016
2. Åben - Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse vedr. Gundestrup Mølle
3. Åben - Vandkraftens Kulturarv
4. Åben - Slots- og Kulturstyrelsens svar ang. Gundestrup Mølle
5. Åben - Forundersøgelse og detailprojekt for faunapassage ved Gundestrup Mølle i Hundstrup Å Rambøll juni 2014
6. Åben - Miljø- og Fødevarerministeriets faglige vurdering i forhold til vandfordeling ved Gundestrup Mølle
7. Åben - Bangsgaard og Paludan Teknisk notat_Vandfordeling_Gundestrup
8. Åben - Tids- og procesplan 2021-2023
9. Åben - Miljøindsatser i ørredvandløb skaber overskud for samfundet

Beslutning i Miljø- og Naturudvalget den 13-04-2021:

Udvalget erklærede Birger Jensen (Liste V) inhabil i sagen, hvorfor han forlod mødet. Stedfortræder Mette Kristensen (Liste V) deltog i stedet under punktets behandling.

Udvalget beslutter at udsætte sagen til maj måned med henblik på, at administrationen kan gå i fornyet dialog med de berørte lodsejere.

Susanne Gustenhoff (Ø) var fraværende. Som suppleant deltog Jesper Kiel (Ø).

12. Naturkapital Indeks 2021

21/6948

Beslutningstema:

Forskere på Aarhus Universitet har i samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening kortlagt, hvor god naturen er i de danske kommuner.

Forskerne har netop udgivet Kommunernes Naturkapitalindeks (NKI), der opgør naturkvaliteten i alle 98 kommuner, og rangerer dem i forhold til hinanden. Der orienteres om Svendborg Kommunes placering på indekset

Indstilling:

Direktionen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling:

Forskere på Aarhus Universitet har i samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening kortlagt, hvor god naturen er i de danske kommuner. Forskerne har netop udgivet Kommunernes Naturkapitalindeks (NKI), der opgør naturkvaliteten i alle 98 kommuner, og rangerer dem i forhold til hinanden.

NKI dækker over, hvor mange kortlagte og potentielle levesteder for truede arter, hver kommuner har. Jo højere rangering, jo flere steder i kommunen kan dyr og planter leve på.

NKI bygger på to elementer:

- Naturkvaliteten i kommunen generelt (inklusive byer og marker og "andet")
- Kvaliteten af naturområder (skov, sø, eng/mose, hede/overdrev).

I 2021 er Svendborg Kommune samlet set med 17 NKI-point rangeret som nr. 68 ud af 98 kommuner.

For NKI-værdien, der udtrykker kvaliteten af den natur der er i Svendborg (eksklusiv byer og marker) er Svendborg nr. 83 af 98 kommuner.

Svendborg Kommune har således ifølge NKI en lav placering med relativt få naturområder af lav kvalitet.

Kommunen ligger derfor i pulje med andre kommuner med lav naturkapital, herunder de andre fynske kommuner.

Administrationen vurderer, at en stor del af forklaringen på Svendborgs lave score på naturkapital er, at over halvdelen af kommunens areal udgøres af marker, der scorer lavt i naturkvalitet. Kommunens gode naturområder (eks. Monnet og Rødme Svinehaver) og skovene trækker i positiv retning.

Indekset blev også udgivet i 2017, hvor Svendborg Kommune samlet fik 17 NKI-point, men blev nr. 76 af 98 kommuner.

Svendborg Kommune har altså på pointsiden den samme placering som i 2017, men er steget 5 trin på den samlede NKI-rangering.

Økonomiske og erhvervsmæssige konsekvenser:

Ingen

CO2-Konsekvensvurdering:

Ikke relevant

Lovgrundlag:

Ingen

Sagen afgøres i:

MNU

Bilag:

1. Åben - Bilag 1 - Naturkapital Indeks 2021

Beslutning i Miljø- og Naturudvalget den 13-04-2021:

Orienteringen taget til efterretning.

Susanne Gustenhoff (Ø) var fraværende. Som suppleant deltog Jesper Kiel (Ø).

13. Orientering om kystbeskyttelsessag

20/12615

Beslutningstema:

Orientering om sagsforløbet i en sag om ulovlig kystbeskyttelse overdraget fra Kystdirektoratet i 2018. Der gøres rede for et langt sagsforløb, hvor der er truffet to afgørelser.

Indstilling:

Direktionen indstiller til Miljø- og Naturudvalget,

- At orienteringen om sagsforløbet i kystbeskyttelsessagen tages til efterretning.

Sagsfremstilling:

Udvalgsformand Bruno Hansen har bedt administrationen om at fremlægge en redegørelse for sagsforløbet i sag om ulovlig kystbeskyttelse på Strandgårdsvej 17 og 21, 5762 Vester Skerninge.

Detaljeret redegørelse for tidsløbet i sagsbehandlingen fremgår af Bilag 1 (Bilag 1 Tidslinje over sagsforløb, kystbeskyttelse på Strandgårdsvej 17 og 21 (5762)).

Heraf fremgår det, at Svendborg Kommune traf afgørelse i sagen første gang den 1. november 2019. Afgørelsen påklages af ejerne og stadfæstes i Miljø- og Naturklagenævnet den 8. januar 2020.

Kommunen træffer som følge af ny ansøgning fra ejerne, ny afgørelse den 9. marts 2021 med klagefrist til 6. april 2021 og med frist for retablering af stranden til 1. august 2021.

Det kan tilføjes, at Miljø- og Naturudvalget tidligere på udvalgsmøde den 16. maj 2020 er blevet orienteret om denne sag (acadresag 18/24888).

Økonomiske og erhvervmæssige konsekvenser:

Der er ingen økonomiske eller erhvervmæssige konsekvenser

CO2-Konsekvensvurdering:

Ingen

Lovgrundlag:

Lovbekendtgørelse om kystbeskyttelse, LBK nr 705 af 29/05/2020, § 3, stk. 1

Bekendtgørelse om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter, BEK nr 244 af 22/02/2021, bilag 2, pkt. 10k

Bekendtgørelse om kysthabitat, Bek nr 654 af 19/05/2020, § 3, stk. 1

Lov om klageadgang LOV nr 646 af 19/05/2020

Inklusion af anden lovgivning som:

Bekendtgørelse af lov om planlægning LBK nr 287 af 16/04/2018

Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 240 af 13/03/2019

Bekendtgørelse af lov om skove LBK nr 315 af 28/03/2019

Bekendtgørelse af lov om vandløb LBK nr 1217 af 25/11/2019.

Sagen afgøres i:

Miljø- og Naturudvalget

Bilag:

1. Åben - Bilag 1 Tidslinje over sagsforløb, kystbeskyttelse på Strandgårdsvej 17 og 21 (5762)

Beslutning i Miljø- og Naturudvalget den 13-04-2021:

Orienteringen taget til efterretning.

Susanne Gustenhoff (Ø) var fraværende. Som suppleant deltog Jesper Kiel (Ø).

14. Orientering

17/29659

Beslutningstema:

Sager til orientering.

Indstilling:

Direktionen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling:

Udvalgsformanden:

Udvalgsmedlemmer:

Administrationen:

Orientering om, at Det Grønne Råd ikke er kommet med bemærkninger til Svendborg Kommunes plan for gennemførelse af naturprojekter i 2021.

Ansøgning fra Bestyrelsen for Association for World Education, AWE i Danmark og IAED, International Academy for Education and Democracy, jævnfør bilag 1, 2, 3 og 4 (Bilag 1. Ansøgning til Svendborg Kommune fra Bestyrelsen for Association for World Education, AWE i Danmark og IAED,

International Academy for Education and Democracy; Bilag 2. Endelig Bæredygtigt Svendborg samlet; Bilag 3. SDG local; Bilag 4. Fællesbrev Bæredygtigt og SDG Netværk Sv. Sydfyn 21).

Status på miljøtilsyn i forbindelse med forurening i Svendborg Sund

Orientering om kriterier for deltagelse i Miljøministeriets konkurrence: "Danmarks vildeste kommune".

Orientering fra Danmarks Naturfredningsforening om, at arbejdet med de danske klimakommuner overgår til DK2020 arbejdet, som Svendborg Kommune deltager i sammen med en række andre danske kommuner med henblik på at leve op til Parisaftalens klimamål, jfr. Bilag 5 (Bilag 5. Henvendelse fra DN).

Kommende større sager:

Bilag:

1. Åben - Bilag 1. Ansøgning til Svendborg Kommune fra Bestyrelsen for Association for World Education, AWE i Danmark og IAED, International Academy for Education and Democracy
2. Åben - Bilag 2. Endelig Bæredygtigt Svendborg samlet (2)
3. Åben - Bilag 3. SDG local (8)
4. Åben - Bilag 4. Fællesbrev Bæredygtigt og SDG Netværk Sv. Sydfyn 21
5. Åben - Bilag 5. Henvendelse fra DN

Beslutning i Miljø- og Naturudvalget den 13-04-2021:

Orienteringen taget til efterretning.

Karl Magnus Bidstrup (Liste A) forlod mødet under punktets behandling.

Susanne Gustenhoff (Ø) var fraværende. Som suppleant deltog Jesper Kiel (Ø).

15. Lukket - Orientering

Underskriftsblad:

Mødet sluttede kl.: 18:40

Bruno Hansen

Henrik Nielsen

Pia Dam

Birger Jensen

Jens Munk

Karl Magnus Bidstrup

Jesper Kiel